

01/10/2025

«Χριστιανική Ανθρωπολογία, Ενανθρώπηση και ψηφιακός μετανθρωπισμός» στο Β΄ Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο του περιοδικού «Θεολογία»

[Αυτοκέφαλες Εκκλησίες](#) / [Εκκλησία της Ελλάδος](#)

Η ΣΤ΄ Συνεδρία του Β΄ Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου για τα 100 χρόνια του [περιοδικού «Θεολογία»](#) πραγματοποιήθηκε στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης το πρωί της Τετάρτης 1ης Οκτωβρίου 2025 υπό την Προεδρία του Μητροπολίτη Περιστερίου κ. Γρηγορίου.

Η Συνεδρία είχε θέμα **«Χριστιανική Ανθρωπολογία, Ένανθρώπηση και ψηφιακός μετανθρωπισμός»** και επικεντρώθηκε στη σχέση της Εκκλησίας με τις σύγχρονες ψηφιακές τεχνολογίες και στις προκλήσεις που αυτές θέτουν για την ανθρώπινη ύπαρξη, την ποιμαντική δράση και τη διαχείριση των σχέσεων.

Κατά την έκτη συνεδρία, ο Αρχιεπίσκοπος Ανθηδώνος κ. Νεκτάριος, εκπρόσωπος του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων, ανέγνωσε την εισήγησή του. Αρχικά μετέφερε τις ευχές του Πατριάρχη Ιεροσολύμων, κ. Θεοφίλου, για την επιτυχία του συνεδρίου και στη συνέχεια αναφέρθηκε στις προκλήσεις που θέτει ο νέος ψηφιακός κόσμος. Μίλησε για τις ραγδαίες αλλαγές στις ψηφιακές τεχνολογίες, επισημαίνοντας ότι μέσα σε ένα μήνα μπορούν να παρατηρηθούν εξελίξεις που παλαιότερα θα απαιτούσαν έναν ολόκληρο αιώνα. Αναφέρθηκε επίσης στον ψηφιακό αναλφαβητισμό και τόνισε, επικαλούμενος τη φράση του Γενικού Διευθυντή της ΕΜΥΕΕ και Γραμματέα της Οργανωτικής Επιτροπής του Συνεδρίου κ. Αλέξανδρου Κατσιάρα, ότι δεν θα πρέπει να σκεφτόμαστε μόνο τι κάνουμε εμείς για την τεχνολογία, αλλά κυρίως πώς η τεχνολογία μπορεί να λειτουργεί για εμάς. Στη συνέχεια, αναφέρθηκε στη σχέση φιλοσοφίας, επιστήμης και τεχνολογίας, την οποία χαρακτήρισε πολύπλοκη. Τόνισε ότι η τεχνητή νοημοσύνη απαιτεί έναν νέο τρόπο σκέψης, και επισήμανε ότι στο μέλλον θα αναγκαστούμε να αλληλεπιδράσουμε ακόμη περισσότερο με την τεχνητή νοημοσύνη.

Ακολούθησε η εισήγηση του κ. Αθανάσιου Κολιοφούτη με θέμα: «Ἐκκλησία καὶ ψηφιακὴ ἐποχὴ “in medias res”: ὅταν τὸ μέλλον εἶναι ἤδη παρὸν καὶ ἐπιδρᾷ στὴ βίωση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ γεγονότος. Διαπιστώσεις καὶ προβληματισμοί». Τόνισε ὅτι ἡ Ἐκκλησία καλεῖται νὰ δώσει ἀπαντήσεις σὲ κύρια ζητήματα, νὰ ἀξιοποιήσει ποιμαντικά τὴ νέα πραγματικότητα καὶ ἀναφέρθηκε στα ἱερά μυστήρια, τὴν κατήχηση καθὼς καὶ τὸ κοινωνικὸ καὶ προνοιακὸ ἔργο της. Παράλληλα, περιέγραψε με ποιὸν τρόπο οἱ νέες τεχνολογίες ἐπηρεάζουν οὐσιαστικά αὐτοὺς τοὺς τομεῖς. Στὴ συνέχεια, ἀσκήσε κριτικὴ στὸν τρόπο με τὸν ὁποῖο ὀρισμένοι ἐπιχειροῦν νὰ ἀναδείξουν τὸ ποιμαντικὸ ἔργο μέσω τοῦ διαδικτύου καὶ χαρακτήρισε ἀμφιλεγόμενο τὸ υλικὸ ποὺ παρέχεται ὅσον ἀφορᾷ πληροφορίες σχετικές με τὴ Χριστιανικὴ θρησκεία. Ἡ Ἐκκλησία τόνισε ὅτι μπορεῖ νὰ ἀξιοποιεῖ τὰ ψηφιακά μέσα καὶ στὸ προνοιακὸ τῆς ἔργο, χωρὶς ὅμως νὰ ἀπορρίπτει ἢ νὰ ἀποδέχεται μηχανικά ὅ,τι προτείνει ἡ ἐποχὴ τῆς τεχνολογίας. Αναφερόμενος στὶς σχέσεις ποὺ ἀναπτύσσονται στὸ διαδίκτυο, τὶς χαρακτήρισε εἰκονικές, υπενθυμίζοντας ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἀποτελεῖ αἰώνια κοινωνία διαφορετικῶν ἀνθρώπων. Σχολίασε, ἐπίσης, τὴν αυτοαναφορικότητα ποὺ δημιουργεῖται στὸ διαδίκτυο, ὅπου ὁ χρήστης γίνεται μιὰ αυτονομημένη καὶ αυτοαναφορικὴ οντότητα.

Το λόγο στη συνέχεια πήρε ο π. Doru Costache (Καθηγητής, Australian University College of Divinity, Sydney) και μίλησε με θέμα: «Η Ορθόδοξη θεολογική ανθρωπολογία, η θέωση εν Χριστώ και η τεχνολογική επαύξηση». Τόνισε ότι η ανθρωπότητα είναι κατ' εικόνα Θεού και ότι η πορεία της ανθρωπότητας κινείται από την εικόνα προς την ομοίωση. Ο άνθρωπος είναι ζώον θεούμενον, όπως ανέφερε χαρακτηριστικά, επισημαίνοντας ιδιαίτερα τον θεολογικό λόγο του Αγίου Γρηγορίου Νύσσης και του Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου.

Ακολούθησε η ομιλία του π. François Euvé (Καθηγητή, Facultés Loyola, Paris) με θέμα: «Η εικόνα Θεού στην ψηφιακή εποχή: Μια καθολική συμβολή», ο οποίος προσέγγισε την εικόνα του Θεού ως κεντρικό ζήτημα στην εποχή μας. Τόνισε ότι η ευφυΐα στην τεχνητή νοημοσύνη αποτελεί σημαντικό ζήτημα, υπογραμμίζοντας ότι η ανθρώπινη ευφυΐα δεν είναι μια δεδομένη δεξιότητα, αλλά πραγματώνεται μέσα από τις σχέσεις με τον άλλο. Στον ψηφιακό κόσμο σημείωσε ότι η τεχνολογία δεν αποτελεί ουδέτερο εργαλείο.

Η Συνεδρία ολοκληρώθηκε με την εισήγηση του π. Răsvan Andrei Ionescu (Αναπλ. Διευθυντή του Ορθοδόξου Κέντρου Σπουδών και Έρευνας “Dumitru Stăniloae” – CDS, Paris) Θέωση ή Επαύξηση της ανθρωπότητας; Προσωπική επιλογή με υπαρξιακές συνέπειες στην εποχή της τεχνολογίας».

Ο π. Rasvan δήλωσε ότι αντιμετωπίζουμε προκλήσεις σχετικά με το πώς οι τεχνολογικές εξελίξεις επηρεάζουν τη ζωή των ανθρώπων και τη σχέση με την Εκκλησία. Φέρνουν ένα νέο στοιχείο στην ανθρώπινη ιστορία. Όσον αφορά στην ανοικτή ουδετερότητα των τεχνολογιών, οι άνθρωποι αντιμετωπίζουν πολλά περισσότερα από το ερώτημα αν είναι καλή η χρήση των τεχνολογιών. Η βασική συμβολή προέρχεται από το γεγονός ότι η τεχνολογία δημιουργεί νέες ανάγκες. Για παράδειγμα, στις χώρες όταν χρησιμοποιούνται η πρακτική της κοινωνικής βαθμολόγησης, φανταστείτε ποιο μπορεί να είναι το αποτέλεσμα. Οι νέες τεχνολογίες σήμερα συνεχώς αναδιαμορφώνουν το περιβάλλον μέσα στο οποίο υπάρχουμε, και αυτό αποτελεί πρόκληση για εμάς.

